

довгостроковому періоді це може бути виправдано: країна матиме такий же рівень інфляції та відсоткову ставку, як і країни зони євро, що призведе до стабілізації цін та значного полегшення доступу до капіталу, що посприє інтенсифікації інвестиційних процесів.

Хорошим прикладом може слугувати Канада. У своїх наукових дебатах з Мілтоном Фрідманом Роберт Мандел зазначив, що Канада мала невдалий досвід з плаваючим курсом в 1950-их роках і знову – у 1962 році дії уряду Канади зумовили нову валютну кризу, протидіючи якій Канада прив'язала свою валюту до долара США на рівні \$0,925. У 1970, однак, Канада повернулася до плаваючого курсу і в 1970-их їх долар вже коштував більше \$1,07, але наприкінці 1970-х років темпи інфляції зросли, що привело у 1980-х взагалі до дефляції, а кінцевим результатом стало те, що канадський долар тепер коштує близько \$0,80 [1, с.14]. Можна зробити висновок, що в даному прикладі в довгостроковій перспективі монетарна політика Сполучених Штатів була стабільнішою, а відтак економічно вигідною.

Прихильники даного режиму валютного курсу вважають, що рівновага при прив'язці валютного курсу виліватиметься в тому, що в країні грошова пропозиція визначатиметься платіжним балансом. При позитивному сальдо платіжного балансу грошова маса зростає, що підвищує видатки на товари та цінні папери, що й коригують цей профіцит. Коли платіжний баланс зводиться з дефіцитом, пропозиція грошей падає, що зменшує видатки на товари, що й коригує цей дефіцит. При цьому інфляція в країні дорівнює інфляції тієї валютної зони, до якої вона приєднується. Саме так діє механізм ЕРМ II та зона євро.

Сьогодні, коли Національний Банк України відпустив гривню у «вільне плавання» на перше місце виходить необхідність підтримки національної валюти відмінними від інтервенцій засобами. Такими й повинні виступити перераховані вище заходи. Додатковою опцією може також виступити прив'язка гривні до євро, що посприяло б стабілізації української валютної системи та подальшому розвитку економіки.

Список літератури:

1. Mundell-Friedman: the Nobel Money Duel, Robert Mundell and Milton Friedman debate the virtues or not of fixed exchange rates, gold, and a world currency. Published in Options Politiques, May 2001, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://robertmundell.net/ebooks/free-downloads/#65>

Наталія КОЗАК

Тернопільський національний економічний університет

ЛІДЕРСТВО У СТУДЕНТСЬКОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Питання студентського лідерства доволі актуальне, оскільки більшість студентів, попри наявність в них якості, не вміє ефективно їх використовувати або вектор їхньої спрямованості не збігається із загальним напрямком навчального чи наукового процесу – здобуття необхідної кваліфікації, що є найголовнішим на етапі остаточного формування дорослої особистості [1, с. 44–49].

Беручи до уваги особливості юнацького віку і результати досліджень особистісних рис лідера, доцільно виокремити такі компоненти лідерських якостей із визначенням у них ознак, які, на нашу думку, забезпечують ефективне лідерство у групі. Їх умовно можна розподілити на такі підгрупи: соціально-психологічні компетенції, особистісні компетенції, комунікативні компетенції, когнітивні компетенції.

На думку О. Дяків і С. Прохоровської, «...на сьогодні особистісні компетенції лідера посідають провідне місце у практичній діяльності організацій, оскільки важливо не те, ким є лідер як особистість, а те, що він робить і як себе поводить у колективі» [2 с. 2].

З метою вивчення проблеми лідерства у кожній студентській групі проведено соціологічне дослідження, яке здійснювалось шляхом анкетного опитування.

В опитуванні взяли участь: студенти другого і четвертого курсів Тернопільського національного економічного університету, які навчаються за спеціальністю «Управління персоналом та економіка праці»; студенти третього курсу Тернопільського національного

педагогічного університету ім. В. Гнатюка, котрі навчаються за спеціальністю «Англійська філологія».

Одним з найбільш поширених методів вивчення міжособистісних відносин у сформованих групах і колективах є соціометрична методика за О. В. Винославською. Ця методика передбачає вибір партнера для спільних дій (як ділових, так і особистих). Питання дають змогу відобразити ставлення членів групи один до одного і розкрити суть взаємовідносин.

У результаті застосування соціометрії було визначено ступінь згуртованості групи, виявлено «соціометричні позиції», тобто співвідношення авторитету членів групи за ознаками «симпатія-антипатія», де на крайніх полюсах виявляються лідер групи, «зірка» групи (користується авторитетом, але не є лідером) і «відкинутий».

У групі УПЕП-21 студенти практично одноголосно лідером колективу обирають старосту групи. Вони також виділяють 4 «зірки», тобто тих людей, до яких можна звернутись за допомогою, дружньою порадою, підтримкою, а також 3 «відкинутих», до яких не звернулися б за жодних обставин.

Результати соціометрії у групі УПЕП-42 вказують на те, що її староста не є лідером цього колективу, а лише виконує обов'язки старости, тобто його вважають менеджером, а лідером обрано іншого студента. У колективі є 4 студентів, яких вважають «зірками», і 4 осіб, як названо «відкинутими». Однією з важливих особливостей цієї групи вважаємо те, що серед «відкинутих» є староста.

Аналогічну ситуацію можна простежити і в колективах студентів ТНПУ ім. В. Гнатюка: як у групі ФА-32, так і у ФА-34, чітко не визначено лідера. Група ФА-32 характеризується великою кількістю «зірок», тобто наявністю потенційних лідерів, і лише одним «відкинутим». У групі ФА-34 студенти позитивно налаштовані стосовно старости, проте не всі вважають його лідером, а більшість надає йому перевагу як «зірці» колективу. Особливістю цієї групи, що негативно впливає на її мікроклімат, вважаємо те, що студенти визначають 7 осіб «відкинутих», до яких вони не звернулися б жодного разу.

Слід звернути увагу на те, що у досліджуваних групах виникли підгрупи, члени яких тісно контактують один з одним, що таким чином обмежує їхнє спілкування з іншими особами у цих колективах. Це можна пояснити тим, що в академічній групі декілька студентів претендують на лідерський статус, у зв'язку з чим виникає загроза розколу групи на конфронтуючі мікрогрупи, що відповідно зменшуватиме ефективність навчальної взаємодії.

Сучасні наукові дослідження підтверджують, що в структурі професійно важливих умінь майбутнього фахівця на передній план сьогодні висувається його здатність виявляти лідерські якості в різних напрямках соціальної та професійної діяльності. Йдеться про формування таких компетенцій, як готовність майбутнього фахівця самостійно і свідомо приймати відповідальні рішення, працювати в команді та правильно будувати стосунки з іншими людьми [1, с. 86–88].

Список літератури:

1. Василькова О. І. Психолого-педагогічні питання неформального лідерства в навчальній групі ПТУ / О. І. Василькова // Педагогіка і психологія. – 1999. – № 2(23). – 130 с.
2. Дяків О. Структура лідерських компетенцій менеджера / О. Дяків, С. Прохоровська // Науковий вісник ПУЕІУ. – 2014. – №6 (62) 2013. – с. 48–55.